

การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ

ศึกษากรณี ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

The Implementation of Anti – Money Laundry Policy

Study of Bangkok Bank Public Co.,Ltd.

อลิสรา กังวล¹ และศิริวัฒน์ เปลียนบางยาง²

Alisra Kangvol and Siriwat Plainbangyang

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

²อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้บริหารศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ลูกค้าผู้ใช้บริการกับธนาคาร และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ จำนวนทั้งสิ้น 4 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย และการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 181 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลจากการวิจัยพบว่า (1) ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก และ (2) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ระบบการวัดผลและการประเมินผลงาน และ มาตรการในการให้ทุนให้โทษ มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ความสำเร็จของนโยบาย

Abstract

The objectives of the research are to study (1) the level of accomplishment of implementation of Anti-Money Laundry Policy, and (2) the factors that influence the accomplishment of implementation of Anti-Money Laundry Policy.

This research was mixed methods research between qualitative and quantitative research. Qualitative research using in-depth interview with the key informants consisting of the executives of Trade Finance Center of Bangkok Bank Public Company Limited, the customers using the service with Bangkok Bank Public Company Limited and the professors of implementation of policy total of 4 persons using in-depth interviews. Data were analyzed using inductive analysis. Quantitative research using a questionnaire from Trade Finance Center Officers of Bangkok Bank Public Company Limited in Bangkok a total of 181 persons. Data was collected through a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, average, percentage, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Analysis.

As for the result of the research, it was found that (1) the accomplishment of the implementation of Anti-Money Laundry Policy was a relatively high level, (2) factors in the objective of policy, stipulating the mission and assignment of tasks, performance standard measure and evaluation system, and measure of the reward and punishment related to the accomplishment of implementation of Anti-Money Laundry Policy positively at the statistical significance of .01.

Keywords: Policy implementation, Anti-Money laundry policy, Policy success

บทนำ

จากการที่คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force - FATF) ได้เคยประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT)) ของประเทศไทยว่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และได้ประกาศให้ประเทศไทยมีรายชื่ออยู่ในประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเรื่องการปราบปรามการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยแจ้งว่าไทยมีความเสี่ยงด้านคือ ขาดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ที่จะป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดใช้สถาบันการเงินเป็นแหล่งฟอกเงิน ขาดมาตรการกำหนดโทษและลงโทษ ดำเนินคดีกับผู้สนับสนุนทางการเงินและการฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยยังขาดหลักมาตรการยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ก่อการร้ายตามมาตรฐานสากล

ปัจจุบันสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ออกกฎหมายเพื่อแก้ปัญหานี้ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2546 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2552 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2556 และล่าสุด ฉบับที่ 5 พ.ศ.2558 นอกจากนี้ยังมีกฎกระทรวงอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้การประกอบธุรกิจสถาบันการเงินของไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

การฟอกเงินถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและถือเป็นภัยร้ายแรงที่มีผลต่อความสงบสุขของสังคม ระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศตลอดจนประชาคมโลก อาชญากรมักใช้สถาบันการเงินเป็นช่องทางหรือเครื่องมือในการฟอกเงินและสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ส่งผลให้เกิดความเสียหายด้านชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือในการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินนั้นๆ อย่างไรก็ตามแม้ว่าประเทศไทยจะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกำหนดมาตรการรายงานธุรกรรมมาบังคับใช้กับสถาบันการเงิน แต่อาชญากรนักฟอกเงินก็ได้พยายามหาช่องทางหลีกเลี่ยงการตรวจสอบและติดตามจากหน่วยงานราชการ โดยการเข้ามาใช้องค์กรธุรกิจที่มีเงินหมุนเวียนสูง เช่น ธุรกิจขายหรือให้เช่ารถยนต์ อสังหาริมทรัพย์ ค่าทองคำ อัญมณี วัตถุโบราณ เป็นต้น เพื่อเป็นการดัดแปลงการกระทำความผิด ทำให้ทราบเส้นทางทางการเงินและสามารถตรวจสอบความผิดปกติของธุรกรรมที่เกิดขึ้น จึงสมควรที่จะต้องมีการบังคับใช้นโยบายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายกับสถาบันการเงิน เนื่องจากการกระทำผิดฐานฟอกเงินเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ร้ายแรง นำไปสู่การก่อการร้าย คุกคามต่อความสงบและความมั่นคงของมนุษย์ สร้างความสูญเสียแก่ทุกประเทศทั่วโลก

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ถือเป็นสถาบันการเงินในรูปแบบธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ชั้นนำของประเทศ เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2487 สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ 333 ถนนสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ประกอบธุรกิจหลักคือเป็นธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการทางการเงินหลากหลายครบวงจรโดยมีเครือข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ และเขตเศรษฐกิจสำคัญทั่วโลก มีสาขาที่อยู่ในศูนย์กลางทางการเงินของโลก เช่น นิวยอร์ก และลอนดอน ธนาคารให้ความสำคัญและตระหนักถึงความเสี่ยงในอันที่ธนาคารอาจตกเป็นเครื่องมือ หรือเป้าหมายของอาชญากร ที่ใช้ธุรกรรมทางการเงินผ่านธนาคารในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย หากธนาคารดำเนินธุรกิจโดยปราศจากมาตรการและการดำเนินการที่เหมาะสมย่อมต้องรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อชื่อเสียง การละเมิดกฎข้อบังคับและการถูกฟ้องร้องดำเนินคดี

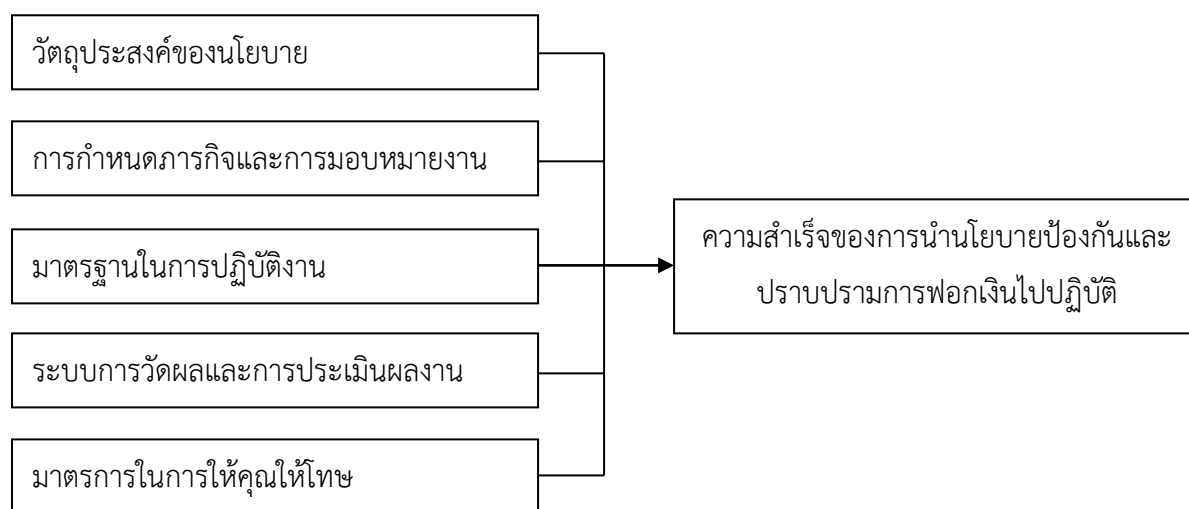
เพื่อเป็นการยับยั้ง และป้องกันมิให้ธนาคารตกเป็นเครื่องมือ หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายหรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ธนาคารจึงกำหนดให้มี นโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และเพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว จึงพิจารณาออกแนวทางการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษานโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ที่ได้กำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อให้สถาบันการเงินปฏิบัติตาม เช่น การรายงานธุรกรรมการเงิน เพื่อให้ปรากฏหลักฐานทางเอกสาร แต่หากสถาบันการเงิน หรือเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินกลับเป็นผู้ทุจริตในการฟอกเงินเสียเอง โดยละเลยการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายข้อบังคับต่างๆที่มีอยู่นโยบายและมาตรการเหล่านี้จึงไม่อาจป้องกันการฟอกเงินได้ นอกจากนี้ยังต้องศึกษานโยบายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย ว่ามีมาตรการการเข้มข้นเพียงพอหรือไม่ โดยอาจต้องอาศัยการประสานงานระหว่างหน่วยงาน รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศด้วย จึงจะสามารถป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และเชิงปริมาณ (quantitative research) ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ ศึกษากรณี ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เฉพาะศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า ลูกค้าผู้ใช้บริการทำธุรกรรมกับธนาคาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ และพนักงานผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มผู้บริหารศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้าน

การนำนโยบายไปปฏิบัติ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 1 คน ลูกค้าผู้ใช้บริการทำธุรกรรมกับธนาคาร ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 1 คน และ พนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้าที่ปฏิบัติงานในสำนักธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน จำนวน 125 คน จากจำนวนทั้งหมด 181 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า ลูกค้าผู้ใช้บริการทำธุรกรรมกับธนาคารกรุงเทพ และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ และแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด โดยสอบถามพนักงานผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า ใช้การวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติลูกค้าผู้ใช้บริการทำธุรกรรมกับธนาคาร และแบบสอบถามพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้า โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ รวบรวมแล้วทำการสรุปความคิดเห็นและข้อเท็จจริงของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่าน และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แล้วนำเสนอความคิดเห็นในรูปแบบตารางร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

กรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วยปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน เป็นตัวแปรอิสระประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านระบบการวัดผลและการประเมินผลงาน และด้านมาตรการในการให้ทุนให้โทษ ซึ่งมีผลต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ

สรุปผลการวิจัย

1. ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) โดยธนาคารมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างชัดเจน การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับ ระบบการวัดผลและประเมินผลงาน รวมถึงมาตรการในการให้ทุนให้โทษเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร สามารถให้บริการแก่ลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่านโยบายดังกล่าวจะทำให้ขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับดังนี้ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.96$) ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ($\bar{X} = 3.95$) ปัจจัยด้านระบบการวัดผลและการประเมินผลงาน ($\bar{X} = 3.84$) และปัจจัยด้านมาตรการในการให้ทุนให้โทษ ($\bar{X} = 3.77$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการวางแผนและการควบคุมของนโยบายและความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ โดยวิเคราะห์สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) พบว่า ปัจจัยการวางแผนและการควบคุมของนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยปัจจัยด้านมาตรฐานในการให้ทุนให้โทษมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติมากที่สุด ($r = 0.714$) รองลงมาคือ ด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ($r = 0.713$) ด้านระบบการวัดผลและการประเมินผลงาน ($r = 0.6925$) ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ($r = 0.690$) และด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($r = 0.539$) ตามลำดับ

4. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ ได้แก่

1) ปัญหาด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัจจัยด้านมาตรการในการให้ทุนให้โทษ แม้อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับปัจจัยด้านอื่น แนวทางการปรับปรุงคือ ผู้บริหารควรพิจารณาการปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ตามความสามารถของพนักงาน

2) ปัญหาด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน เมื่อนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาปฏิบัติ ได้แก่การที่พนักงานไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลของลูกค้าได้ครบถ้วนภายในเวลาจำกัด เพราะอาจมีผลกระทบต่อธุรกิจของลูกค้า ส่งผลให้การบริการล่าช้าจากขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้พนักงานยังต้องพิจารณาในการรับลูกค้า และการทำธุรกรรมอย่างละเอียดรอบคอบ แนวทางการพัฒนาคือ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมพนักงานเพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน

3) ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่ ปัญหาจากการที่ลูกค้าไม่ได้ให้ข้อมูลที่แท้จริง และครบถ้วน เพราะเกรงจะมีผลกระทบต่อธุรกิจ และปัญหาจากการที่รูปแบบอาชญากรรมการฟอกเงินมีวิวัฒนาการที่ซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบจากทางราชการ แนวทางการปรับปรุงคือ ควรศึกษานโยบายการฟอกเงินอย่างจริงจังเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จากการศึกษาสถานการณ์การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในธนาคาร สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันเมื่อมองในภาพรวม กล่าวได้ว่าระบบการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในธนาคารได้รับการยอมรับว่ามีความปลอดภัยสูงและน่าเชื่อถือ ในขณะที่มาตรการการป้องกันอาชญากรรมฟอกเงินของทางราชการ และกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของประเทศไทยยังคงต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้บริหารของธนาคารยืนยันว่าธนาคารไม่ได้มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และโดยรวมแล้วไม่ได้รับผลกระทบจากการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาปฏิบัติเพราะธนาคารได้กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติกับธนาคาร

1) วัตถุประสงค์ของนโยบาย มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ Donal S. Van Meter & Carl E. Van Horn (1975) และ Jeffiry L. Pressman & Aaron Wildavsky (1973) (อ้างถึงใน วรเดช จัทรศร, 2556) และ วรเดช จัทรศร (2556) ที่ว่านโยบายที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และวัชรินทร์ สุทธิชัย (2555) วิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติระดับค่อนข้างมาก คือด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยสัมพันธ์กับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามความคิดเห็นดังนี้คือ ผู้บริหารศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้ามีความเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ของนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของธนาคารมีความชัดเจนตามกฎหมายและระเบียบของธนาคาร พนักงานมีความเห็นว่า วัตถุประสงค์ของนโยบายนี้มีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก

2) การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ Donal S. Van Meter and Carl E. Van Horn (1975 อ้างถึงใน วรเดช จัทรศร, 2556) ที่เห็นว่าภารกิจที่ชัดเจนช่วยให้ผู้บริหารสรรหาบุคคลได้ตามมาตรฐาน และวรเดช จัทรศร (2556) ที่เห็นว่า การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน มีผลต่อการกำหนดความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์กัน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้าของธนาคารที่ว่า การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานมีการแบ่งความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และจากแบบสอบถามความคิดเห็นของพนักงานมีความเห็นว่า การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานอยู่ในระดับมาก

3) มาตรฐานในการปฏิบัติงานมีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ กับธนาคาร สอดคล้องกับแนวคิดของ George C. Edwards (1986) ที่ว่า มาตรฐานของระเบียบปฏิบัติขององค์กร มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ก่อให้เกิดแบบแผนในการปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรที่มีขนาดใหญ่ สอดคล้องกับ วรเดช จันทรศร (2556) ที่ว่านโยบายที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดมาตรฐานในการทำงานให้แก่หน่วยย่อยต่างๆ ขององค์กร ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์ปฏิบัติการธุรกิจส่งออกและนำเข้าของธนาคาร ที่ว่ามาตรฐานในการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายและข้อกำหนดเกี่ยวกับการฟอกเงิน และความคิดเห็นของพนักงานที่เห็นว่า มาตรฐานในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

4) ระบบการวัดผลและการประเมินผล มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2556) ที่ว่ากระบวนการประเมินผลที่สมบูรณ์ต่อเนื่องจะสามารถควบคุมตรวจสอบความก้าวหน้า แก้ไขปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ว่า ระบบการวัดผลและการประเมินผลมีความเหมาะสม มีการตรวจสอบทบทวนจากผู้บริหาร และความคิดเห็นของพนักงานที่ว่า ระบบการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก และยุทธพล เต็มสมเกตู (2554) ที่ปัจจัยด้านการประเมินผลมีผลในการการนำนโยบายการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในกองบัญชาการตำรวจนครบาล

5) มารตรการในการให้ทุนให้โทษ มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ วรเดช จันทรศร (2556) ที่กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้บริหารต้องรู้จักใช้วิธีจูงใจในเชิงบวก เช่น การให้รางวัล ชมเชยหรือและการยอมรับจากสมาชิกคนอื่น และสมบัติ อารังธวัช (2555) ที่ว่า ปัจจัยสิ่งจูงใจต่อผู้ปฏิบัติมีอิทธิพลสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สัมพันธ์กับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ว่า มาตรฐานในการให้ทุนให้โทษ มีความยุติธรรมและเหมาะสมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร และพนักงานมีความคิดเห็นว่าการให้ทุนให้โทษ อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านอื่น สอดคล้องกับ ประณยา ชัยรังสี (2556) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการจูงใจของผู้บริหารในการนำนโยบายพัฒนาสังคมไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางปรับปรุงเกี่ยวกับการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ สำหรับธนาคารกรุงเทพ ได้รับการยอมรับว่ามีความปลอดภัยสูงและน่าเชื่อถือ ส่วนนโยบายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยในปัจจุบันยังต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะประเทศไทยยังถูกจัดว่าเป็นแหล่งฟอกเงินที่มีความเสี่ยงสูง ขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จากงานวิจัยนี้ยืนยันว่า ธนาคารไม่ได้มีความเสี่ยงในด้านอาชญากรรมฟอกเงิน และไม่ได้รับผลกระทบจากกรณี FATF (Financial Action Task Force) เคยขึ้นบัญชีประเทศไทยว่ามีความเสี่ยงสูงในการเป็นแหล่งฟอกเงิน เนื่องจากธนาคารจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ขณะเดียวกันพนักงานต้องใช้เวลาในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นในการพิจารณาหลักฐานของลูกค้าอย่างละเอียด เนื่องจากการละเอียดหรือไม่ปฏิบัติตามจะมีบทลงโทษตามกฎหมาย

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับการที่พนักงานขาดแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน แนวทางในการปรับปรุง ได้แก่ การพิจารณาการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง รวมถึงเงินพิเศษ หรือโบนัส ควรยึดถือหลักของความยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน

2) ปัญหาการปฏิบัติงานของพนักงาน แนวทางในการปรับปรุงคือ ควรเพิ่มทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน โดยการฝึกอบรม เพื่อส่งเสริม พัฒนาขีดความสามารถ มีการเตรียมตัวให้พร้อมเสมอ มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความรับผิดชอบ มีแผนงานที่ชัดเจน และมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่

3) ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แนวทางในการปรับปรุงนโยบายสำหรับธนาคาร คือ ธนาคารควรกำหนดนโยบายที่เหมาะสมชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ พนักงานควรมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารที่มีอำนาจของธนาคารควรปรับปรุงนโยบาย กฎระเบียบของธนาคารให้ทันต่อสถานการณ์ ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ

นโยบายนี้ให้ลูกค้าทราบอย่างทั่วถึง เพื่อสะดวกในการให้บริการ ควรศึกษานโยบายอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการตรวจสอบข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

นโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเหมาะสมกับธุรกิจสถาบันการเงิน ทั้งของเอกชนและของรัฐ ซึ่งให้บริการลูกค้าในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการเงิน เพื่อสนับสนุนมาตรการทางการเงินที่ถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปตามกฎหมาย ป้องกันมิให้ธนาคารตกเป็นเครื่องมือของอาชญากรรมการฟอกเงิน ธนาคารจึงกำหนดนโยบายนี้ขึ้นเพื่อสอดคล้องกับนโยบายที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนด ทำให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนนโยบายดังกล่าว เช่น สร้างฐานข้อมูลของบุคคลผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสามารถนำไปตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ทุกประเภทและทันเหตุการณ์ เก็บรักษาข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด และสามารถใช้เทคโนโลยี ในการฝึกอบรม พัฒนาความรู้แก่พนักงาน สรุปเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ พิจารณาตามปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของนโยบาย ผู้บริหารควรกำหนดให้ชัดเจน สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงาน เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

2) การกำหนดภารกิจกรมมอบหมายงาน ควรกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบนโยบายให้ชัดเจน มอบหมายงานตามสายบังคับบัญชา ช่วยเหลือในการแก้ปัญหา แนะนำ และสนับสนุนในการปฏิบัติงาน

3) มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ควรเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในการปฏิบัติงานตามนโยบาย

4) ระบบการวัดผลและการประเมินผลงาน ควรทดสอบความรู้ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มทักษะ และประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้มาตรฐานเดียวกัน

5) มาตรการในการให้ทุนให้โทษ ควรยึดหลักธรรมาภิบาล ในการพิจารณาตำแหน่งงาน การเลื่อนขั้น และค่าตอบแทน ตามความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อขวัญกำลังใจของพนักงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับภาคธนาคารและสถาบันการเงิน

1) ด้านการฝึกอบรมและการสื่อสารภายในองค์กร โดยสายทรัพยากรบุคคลควรกำหนดให้มีการทบทวนความรู้ และการทดสอบ ด้านการฟอกเงินอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยทุก 2 ปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย เพื่อสร้างทักษะแก่พนักงานในการพิจารณารับลูกค้า

2) ด้านการสอบทานและตรวจสอบโดยหน่วยงานอิสระ ธนาคารควรกำหนดให้มีหน่วยงานอิสระ ทำหน้าที่ประเมินระบบการควบคุมเกี่ยวกับนโยบายป้องกันการฟอกเงินของธนาคาร และรายงานผลให้ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการทราบอย่างสม่ำเสมอ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป

1) ภาครัฐและหน่วยงานราชการ ควรจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ประกอบคำอธิบายขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายพร้อมบทลงโทษที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และฝึกอบรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการภาครัฐ ภาคธนาคาร รวมถึงภาคประชาชน เพื่อจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน

2) หน่วยงานทุกภาคส่วนได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปควรร่วมมือกันในการสร้างจิตสำนึกด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้แก่ประชาชน เป็นการตัดวงจรการฟอกเงิน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำปรึกษาที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อ งานวิจัยฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

- ประณยา ชัยรังษี. (2556). การนำนโยบายการพัฒนาสังคมไปปฏิบัติ กรณีศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุทธพล เต็มสมเกต. (2554). การนำนโยบายการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในกองบัญชาการตำรวจนครบาล สายงานป้องกันและปราบปราม. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรเดช จันทรศร. (2556). ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พรักหวานการพิมพ์.
- วัชรินทร์ สุทธิชัย. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2555). นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- Edwards, George C. (1984). Public Policy Implementation. London: Jai Press Inc.

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

รับสมัคร

ป.โท
ป.เอก

บริหารธุรกิจ รัฐประศาสนศาสตร์

MBA	MPA
DBA	DPA

สาขา - หัวหิน

เพิ่มเติม: 092-442-8000 <https://rcim.rmutr.ac.th/>